

॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ शोडशोऽत्रायामित्यादिना चतुष्टया नुगतामारज्जे मोक्षधर्ममित्यादिना भूतानामेव न स्वस्य विभोपरमात्मन् ॥ १७ ॥ १८ ॥ आगतागमं प्राप्त

वासुदेव उवाच श्रावितस्त्वं मया गुह्यं ज्ञापितं त्वं न तनं ॥ धर्मस्वरूपिणं पार्थ सर्वलोकांश्च शश्वतान् ॥ ९ ॥ अबुद्ध्या नाग्रहीर्यस्त्वं तन्मे सुमहदप्रियं ॥ न च
स्माद्यपुनर्भूयः स्मृतिर्मे संभविष्यति ॥ १० ॥ नूनमश्रद्धयानो सिद्धुर्मधात्स्य सिपांडव ॥ न च शक्यं पुनर्वक्तुमशेषेण धनं जय ॥ ११ ॥ सहिधर्मः सुपर्याप्तिब्रह्मणः पद
वेदने ॥ न शक्यं तन्मया भूयस्तथा वक्तुमशेषतः ॥ १२ ॥ परं हि ब्रह्म कथितं योगयुक्तेन तन्मया ॥ इति हासंतु वक्ष्यामि तस्मिन्नर्थे पुरातनं ॥ १३ ॥ यथा तां बुद्धिमा
स्थाय गतिमग्न्या गमिष्यसि ॥ शृणु धर्मभृतां श्रेष्ठ गदितं सर्वमेव मे ॥ १४ ॥ आगच्छ द्वाह्यः कश्चित् स्वर्गलोकाद रिंदम ॥ ब्रह्मलोकाच्च दुर्धर्षः सोऽस्माभिः पूजितो
भवत् ॥ १५ ॥ अस्माभिः परिपृष्टश्च यदाह भरतर्षभ ॥ दिव्येन विधिना पार्थ तच्छृणुष्व विचारयन् ॥ १६ ॥ ब्राह्मण उवाच मोक्षधर्मसमाश्रित्य कृष्णाय
न्मामपृच्छथाः ॥ भूतानां मनूकं पार्थ यन्मोहच्छेदनं विभो ॥ १७ ॥ तत्ते हं संप्रवक्ष्यामि यथा वन्मधुसूदन ॥ शृणुष्व अवहितो भूत्वा गदतो मम माधव ॥ १८ ॥ कश्चि
द्विप्रस्तपोयुक्तः काश्च यो धर्मवित्तमः ॥ आसमादद्विजं कंचिद्धर्माणां मागतागमं ॥ १९ ॥ गतागते सुबहु शो ज्ञानविज्ञानपारंगं ॥ लोकतत्त्वार्थकुशलं ज्ञातार्थसु
खदुःखयोः ॥ २० ॥ जातीमरणतत्त्वज्ञं कोविदं पापपुण्ययोः ॥ द्रष्टारमुच्चनीचानां कर्मभिर्देहिनां गतिं ॥ २१ ॥ चरंतं मुक्तवत्सिद्धं प्रशांतं संयतेंद्रियं ॥ दीप्यमानं
श्रिया ब्राह्म्या क्रममाणं च सर्वशः ॥ २२ ॥ अंतर्धानि गतिं ज्ञातुं च श्रुत्वा तत्त्वेन काश्च यः ॥ तथैवांतर्हितैः सिद्धैर्यतं च क्रधरैः सह ॥ २३ ॥ संभाषमाणमेकांति समासी
नं च तैः सह ॥ यदृच्छया च गच्छंतं मसकं पवनं यथा ॥ २४ ॥ तं समासाद्य मेधावी सतदा द्विजसत्तमः ॥ चरणौ धर्मकामोऽस्य तपस्वी सुसमाहितः ॥ प्रतिपेदे यथान्या
यं दृष्ट्वा तन्महदद्भुतं ॥ २५ ॥ विस्मितश्चाद्भुतं दृष्ट्वा काश्च यस्तद्विजोत्तमं ॥ परिचारेण महता गुरुंतं पर्यतोषयत् ॥ २६ ॥ उपपन्नं च तत्सर्वं श्रुत्वा रित्रसंयुतं ॥ भावेन
तोषयच्चैर्न गुरुत्वा परंतपः ॥ २७ ॥ तस्मै तुष्टः स शिष्याय प्रसन्नो वाक्यमब्रवीत् ॥ सिद्धिं परामभिप्रेक्ष्य शृणु मत्तो जनार्दन ॥ २८ ॥ सिद्ध उवाच विविधैः
कर्मभिस्तातपुण्ययोगैश्च केवलैः ॥ गच्छंतीह गतिं मत्पदिव लोके च संस्थितिं ॥ २९ ॥

शास्त्रहस्यं ऊहापोहकुशलमित्यर्थः ॥ १९ ॥ गतागते मरणसंसरणे विषये ज्ञानं शास्त्रानुमानं विज्ञानं योगजप्रत्यक्षं अस्यैव व्याख्यानं लोकतत्त्वे तिसार्धेन ॥ २० ॥ जातीजन्म ॥ २१ ॥ मुक्तवत् नित्यमुक्तस्या
पि नृणां चाग्निप्रायवत्करणं ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ अन्यत्र धर्मादन्यत्राप्यर्थादित्यालनो धर्माप्यतीतत्वाद्धर्माधमविवकलतो निदतिवैराग्याय विविधैरित्यादिना ॥ २९ ॥